

SORUNLARI VE
ÇÖZÜMLERİ İLE
ŞEHİRCİLİK

**SAADET PARTİSİ
YAYINLARI**

**SORUNLARI VE ÇÖZÜMLERİ İLE
ŞEHİRCİLİK**

Yayın Sorumlusu

İlyas TONGÜÇ

Yayın Danışmanı

Mustafa Erkut AŞAR

Yayın Ekibi

Yusuf KARAAĞAÇ

Yusuf YALANIZ

Sayfa Tasarımı

ESAM Designer

Kapak Tasarımı

Harun ARSLAN

ISBN

978-605-68056-9-1

Saadet Partisi

Ziyabey Caddesi 1421. Sokak No:15

Balgat/Çankaya - Ankara/Türkiye

www.saadet.org.tr

2. Baskı

Ocak 2019

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	3
ÖNSÖZ	8
GİRİŞ	13
YEREL YÖNETİMLERİN GENEL SORUNLARI	15
YEREL YÖNETİMLERİN SORUNLARINA ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	21
1. Yasal Düzenlemeler	22
2. Şehirlerin Fiziksel Yapıları (Altyapı, Üstyapı, İmar)	23
3. Kentsel Dönüşüm	27
4. Sosyal ve Kültürel	30
5. Yönetim, Personel ve Bütçe	34
6. Ulaşım, Trafik ve Eğitim	37
MİLLİ GÖRÜŞ'ÜN ADİL VE İLKELİ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI	39
MİLLİ GÖRÜŞ'ÜN YEREL YÖNETİMLERDEKİ HEDEFLERİ	43
ŞEHİRCİLİK ÇALIŞTAYI -KATILIMCILAR-	51

TAKDİM

Milli Görüş belediyeciliği Türkiye’de Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinin klasik belediyecilik anlayışının değişmesinde bir dönüm noktası olmuştur.

Milli Görüş anlayışı işin içine girince halktan sıradan insanlar belediye başkanı olmaya başlamış, halka yakın, halkla beraber hizmet belediyeciliği devreye girmiştir.

Yerel yönetimler, belli bir coğrafi alan üzerinde yaşayan yerel halkın kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, ekonomik, sosyal, kültürel zenginliğe ve refaha ilişkin yerel hizmetleri yerine getiren, işleyişinde şeffaflığı, halkın yönetime katılımı gibi ilkeleri hayata geçiren, yetkilerin yerel halka en yakın yönetim birimince kullanıldığı kuruluşlardır.

Ne yazık ki son yıllarda uygulanan politikalarla yerel yönetimlerin yukarıda belirtilen nitelikleri görmezden gelinmiş, insanı ve insana hizmeti merkeze alan bir anlayış yerine rantı esas alan ve

şehirlerimizi ranta kurban eden bir anlayış hâkim kılınmıştır.

Uygulanan yanlış politikalarla şehirlerimizin sosyal dokusu tahrip edilerek insanlarımız birbirlerinden kopuk hale getirilmiştir. Bu anlayış nedeniyle ki toplumsal ahlak ve barış zedelenmiş, insanımızın şehre aidiyet duygusu ortadan kaldırılmış ve kentlerimiz adeta suçun kolay işlenebileceği merkezler haline getirilmiştir.

Saadet Partisi olarak, yukarıda belirtilen olumsuzlukların ortadan kaldırılması için öncelikle yerinden yönetim ilkesinin hayata geçirilerek, yerel kalkınmanın hâkim kılınması, insanlarımızın sorunlarının yerinden çözümlenmesi, yerel yatırımların daha çabuk ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin önünü tıkayan bazı uygulamaların yasal düzenlemelerle ortadan kaldırılması gerektiği inancındayız.

Uzun yıllardan beri ülkemizin kalkınmasını tehdit eden yerel ve bölgesel sorunların bu anlayışın hâkim kılınmasıyla çözümlenebileceğini düşünmekteyiz.

Yerel Yönetimlerde, daha yaşanabilir ve kendi medeniyet değerlerimize uygun şehirler meydana getirmeyi hedefleyen Saadet Partimiz bu hedeflerin hayata geçirilmesi noktasında “Şehircilik Çalıştayı” gibi önemli bir organizasyonu gerçekleştirerek bu konuda ne kadar duyarlı bir siyasi hareket olduğunu ortaya koymuştur.

Şehircilik ve belediyecilik konularını görüşmek üzere düzenlenen bu çalıştaya, yerel yönetimler hususunda söz sahibi eski bakan ve büyükşehir belediye başkanları, yerel yönetimler bürokratları, mimar, mühendis, sivil toplum kuruluşu başkanları, yöneticileri, temsilcileri ve konularında uzman akademisyenler çok değerli katkılarda bulunmuşlardır.

“Şehirlerin Fiziksel Sorunları”

“Kentsel Dönüşüm”

“Şehrin Kültürü ve Felsefesi”

“Sosyal Belediyecilik”

“Belediyelerin Sorunları ve Geleceği”

gibi 5 ana başlık ekseninde gerçekleştirilen çalıştayda yerel yönetimlerin sorunları ve çözüm yollarına yönelik tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Saadet Partimizin düzenlediği bu çalıştayın geniş kesimlerle ve özellikle teşkilat mensuplarımızla paylaşılması ve 2019 Mart ayı içerisinde gerçekleştirilecek Yerel Yönetim Seçimleri öncesinde bir ufuk açması ve vizyon belirlemesi amacıyla “Sorunları ve Çözümleri ile Şehircilik” kitapçığı milletimizin istifadesine sunulmuştur.

Bu kitapçığın şehirciliğin devasa meselelerine katkı ve fayda sağlayacağı inancıyla hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak’tan niyaz ederim.

İlyas TONGÜÇ

Mahalli İdareler Başkanı
Genel Başkan Yardımcısı

ÖNSÖZ

Şehirler, sadece binalardan ibaret olmayan, toplum ihtiyaçlarının karşılandığı yaşanabilir mekânlardır. Bu açıdan yerel yönetim, insan merkezli, insanın huzur ve saadetini temel amaç kabul etmelidir. Bu noktada şehirler gelişimi farklı bakış açılarının özgür bir ortamda tartışılmasına ve katılımcılığa ihtiyaç duyar.

Şehirlerin en önemli özelliklerinden biri hafızadır. Bunun için altyapı ve üstyapı hizmetlerinin yanı sıra, toplumun irfanıyla bezenmiş ve onun taşıyıcısı insanların varlığı şehrin en büyük sermayesidir.

Bina yapısından kaldırım taşlarına, mabedinden park alanlarına her yer, insanı ile şehir olur; her insan da şehri ile medeni olur. Şehrin belleği insanı, insanın anlayışı şehri imar ederek şehirler medeniyet yolculuğunda mesafe kat eder.

Günümüzde bu beklentileri karşılayacak bir şehir hayal etmek bir yana, kadim zarafetimizi yansıtan şehirlerimiz bile tahrip edilmiş durumdadır.

Şehri imar (tanzim) anlayışımız, imarı (bayındırlığı) şehirleştirerek ranta dönüştürmüş vaziyette-
 dir. Diğer taraftan şehrin artan sorunları bağla-
 mında milletimizin yaşam standartları giderek düş-
 mektedir. Teknolojik gelişmelerin hizmet standart-
 larını geliştirme noktasında değerlendirilememesi
 ise diğer bir kayıptır.

Şehirlerin, özellikle de yoğun göç alan büyük
 şehirlerin hızlı nüfus artışına ve nüfus yoğunlu-
 ğuna bağlı olarak altyapı, yeşil alan, ulaşım, oto-
 park, çevre kirliliği, güvenlik gibi sorunları artmış-
 tır. Şehirler yönetilemez ve kontrol edilemez bo-
 yutlara ulaşmıştır.

Böylelikle sosyal belediyecilik uygulamaları
 milletimizin beklentilerini karşılayamamaktadır.
 Tüm bu olumsuz gelişmeler karşısında yaşanabilir
 şehirler inşa etmek için, yönetim anlayışında ciddi
 bir dönüşüme ihtiyaç vardır.

Yerel yönetimler; halkın yaşadığı yerlerde
 günlük ihtiyaçlarını karşılamak, yaşantılarını ko-
 laylaştırmak için görevlendirilen kurumlardır. An-

cak Büyükşehir ve Kentsel Dönüşüm Yasası, merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında yetki ve koordinasyon problemleri oluşmuştur.

Diğer taraftan şehirlerde bir ihtiyaç olarak ortaya çıkan kentsel dönüşümün sosyal, ekonomik, kültürel ve manevi boyutları göz ardı edilmiş, salt kârlılık ilişkisine dayalı çok katlı biçimsiz yapılaşmalara izin verilmiştir.

Özellikle kamu arazileri, ekonomik olmadığı gerekçesiyle ormanlık ve tarım arazileri, bazı tarihi ve doğal dokular imar planları içine alınmış, ihtiyaca değil ranta dönük, çarpık ve estetik olmayan şehirlerin kurulmasına sebep olunmuştur.

Bu uygulamalar kırsal kalkınma ve sürdürülebilir hizmet kalitesi açısından şehrin ve insanımızın geleceği adına fırsatların kaybedilmesi demektir.

Belediyeler kaynaklarını, ihtiyaçları karşılayan, sorunları çözen, verimliliğe, üretime ve istihdama yönelik projelere tahsis etmeli, maliyetli popülist projelerden ve israftan kaçınmalıdır.

Şehirleşmede yerel potansiyel harekete geçirilerek, ekonomik ve sosyal dinamikler değerlendirilerek yol alınmalıdır.

Sosyal belediyeciliğin gereği olarak tüm hizmetler, yeni kaynakların bulunması ve kullanılmasında dünya örnekleri de dikkate alınarak ve güçlü denetim mekanizmaları oluşturularak geliştirilmelidir.

Önümüzdeki dönemde yerel yönetim çalışmalarında yeni trendler takip edilmeli, teknolojik gelişmeler değerlendirilmelidir.

Ayrıca farklılıklar zenginlik unsuru görülerek katılımcılık sağlanmalı, mahalle kültürü, komşuluk, geleneksel mimari yapı ve sivil toplum dayanışması korunmalıdır.

Gündelik hayatın doğallığı içerisinde şehirlerimizi geleceğe hazırlayacak ve insanımıza yaşanabilir alanlar kuracak bir arayışa kapı aralamak için yeni bir seçim yapmanın zamanı gelmiştir. Çünkü milletimiz, görev anlayışında, halkla bütünleşmede ve hizmet sahalarının geliştirilmesinde yeni bir vizyon beklemektedir.

Şehirleri yönetenlere bir emanet olarak gören bizler, yeniden yaşanabilir şehirler oluşturmak istiyoruz. Bu açıdan şehir politikamızın temeli, geleceğin birikimi ile gelecek arasında sağlam bir bağ kurmak olacaktır.

Temel KARAMOLLAOĞLU

Genel Başkan

GİRİŞ

Saadet Partisi Mahalli İdareler Başkanlığı koordinesinde 18-19 Kasım 2017 tarihlerinde İlci Resort Hotel Ankara’da “Şehircilik Çalıştayı” icra edilmiştir.

Çalıştaya; şehircilik ve belediyecilik konularını görüşmek üzere söz sahibi eski bakan ve büyükşehir belediye başkanları, yerel yönetimler bürokratları, mimar, mühendis, sivil toplum kuruluşu başkanları, yöneticileri ve temsilcileri, siyasi parti temsilcileri ve konularında uzman akademisyenler katılmıştır.

Şehircilik çalıştayı 5 farklı oturumda;

1. Şehirlerin Fiziksel Sorunları
2. Kentsel Dönüşüm
3. Şehrin Kültürü ve Felsefesi
4. Sosyal Belediyecilik
5. Belediyelerin Sorunları ve Geleceği

başlıklı konularda gerçekleşmiştir.

Çalıştayı sonunda yerel yönetimlerin sorunları ve çözüm yollarına yönelik tespit ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu çalışma Şehircilik çalıştayıyla çıkan tespit ve önerileri kapsamaktadır.

**YEREL YÖNETİMLERİN
GENEL SORUNLARI**

1. Yoğun göç ile birlikte, hızlı nüfus artışına ve nüfus yoğunluğuna bağlı olarak; şehirlerde alt-yapı, yeşil alan, ulaşım, otopark, trafik, güvenlik, kültürel yaşam sorunları artmıştır.

2. Binalar eskimiş ve kullanım ömürleri azalmıştır.

3. Yeni yapılan binalar (çok katlı, kontrolsüz ve mimarisi olmayan yapılar), şehrin sorunlarına yenilerini eklemiş ve şehri yönetilemez ve yaşanmaz hale getirmiştir.

4. Büyükşehir Yasası, Kentsel Dönüşüm Yasası ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesine yönelik çıkarılan yasaların uygulama aşamasında, yerelde kendi içinde, genelde merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında, ciddi yetki ve koordinasyon problemleri meydana gelmiştir.

5. Beldelerin ortadan kalkması, köylerin mahalle statüsüne dönüştürülmesi alışılması zor bir kargaşa ortamı doğurmuştur.

6. 1/5000 planlarda yeşil alan, hizmet alanları, özellikle tatbikatta istismar edilmiş; şehirleşme

arsa rantına ve yoğunluğu artırıp kat yüksekliklerine kurban edilmiştir.

7. TOKİ gibi bazı resmi kurumların belediye imar planlarına uymamaları şehir yapılanmasında belediyelerin ve yerel yönetimlerin etkinliğini ortadan kaldırmıştır.

8. Rant ve bina yenilenmesine dayalı bir yapılaşmaya izin verilen kentsel dönüşüm ile birlikte çarpık ve estetik olmayan şehirlerin kurulmasına göz yumulmuştur.

9. Denetimsiz, adam kayırma, partizanlık, çarpık şehirleşme ve kirliliğe neden olmuştur.

10. Çevre ve hava kirliliği artmış, kentsel dönüşümün sosyo-ekonomik, kültürel, manevi ve ahlaki boyutları göz ardı edilmiştir.

11. Ulaşım ve kentleşme mantığı çarpıtılmıştır.

12. Çevre fonksiyonu tamamen ortadan kalkmış; yeşil alanlar, hizmet alanları, otoparklar ve deprem bölgelerindeki toplanma alanları yok edilmiştir.

13. Rant zenginleri ve rant mağdurları oluşmuştur.

14. Yeni imar planlarında, yoğunluk neredeyse hiç dikkate alınmadığı için trafik sorunlarını artırmış, buna paralel olarak otopark sorunu içinden çıkılmaz bir hal almıştır.

15. Kentsel dönüşüm fiiliyatta rantsal dönüşüme evrilmiş, yapılaşma yoğunluğu artırılmış, problemler büyümüş ve şehirler çirkinleşmiştir.

16. İmar tadilatları, kentsel dönüşümü tamamen kontrolden çıkarmıştır.

17. Hak ve hukuka riayet edilmemiş, haklar gasp edilmiştir.

18. Sahiller doldurularak yüksek binalar inşa edilmiştir.

19. Belediyelerde ehil olmayan partizan kadrolaşma ve ehliyetli teknik kadro eksikliği had safhaya ulaşmıştır.

20. Yolsuzluk, mahalli idarelerde olağanlaşmış, rüşvet ve rant tabii karşılanır hale gelmiştir.

21. Doğalgaz uygulaması ile azalan hava kirliliği, ücretsiz dağıtılan katı yakıt (linyit, kok kömürü) nedeniyle yeniden hortlama noktasına gelmiştir.

22. Ulaşım ve otopark artık en ciddi problemlerin başında gelmektedir.

23. Artan nakliye araçları, teorik olarak, egzoz kontrol ediliyormuş gibi görünse de resmi araçlar ve diğer araçlar hava kirliliğini artırmıştır.

24. Hizmet götürülmeyen yerleşim merkezlerinden hizmet bedeli alınması haksızlık doğurmuştur.

25. İklim değişikliklerinin yanı sıra çevre tahribatı sebebiyle yoğun yağışlarda sel felaketleri, kasırgalar ve bazı durumlarda kuraklık ciddi boyutlara ulaşmıştır.

**YEREL YÖNETİMLERİN
SORUNLARINA
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

1. Yasal Düzenlemeler

- a. Tarım ve hayvancılık başta olmak üzere ihtiyaç duyulan hizmetlerin aksamaması için büyük şehirlerdeki köylere ayrı bir unvan veya ayrı bir statü verilmelidir.
- b. Muhtarlar, mahalle ve köylerin temsilcileridir. Belediye çalışmalarında, belediye başkanlarına danışmanlık yapabilecekleri bir statüye kavuşturulmalıdır.
- c. Büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasındaki faaliyet alanları ve buna bağlı olarak yetki ve sorumluluklar yeniden belirlenmeli, uygulamalar olabildiğince ilçe belediyelerine bırakılmalıdır. İmar denetimleri, zabıta hizmetleri yeniden belirlenmelidir.
- d. Büyükşehir ile Valilik arasındaki iş yetki ve sorumluluklar yeniden belirlenmeli, halkın seçerek iş başına getirdiği Belediye Başkanlığının yetki alanı genişletilmelidir.
- e. Büyükşehir Genel Sekreterini büyükşehir belediye başkanı atayabilmelidir.

2. Şehirlerin Fiziksel Yapıları (Altyapı, Üstyapı, İmar)

- a. İmar planlarında akademisyenlerden oluşan, bağımsız bir kurul olmalıdır (Tarihi Yerleri Kuruma Kurulu gibi).
- b. Şehirlerin altyapı ve üstyapı tesisleri belediye kuruluşları ile özel ve kamu kuruluşları arasında tam bir uyum ve koordinasyon içinde planlanmalıdır.
- c. Şehirlerin öncelikle 1/25.000, 1/5.000, 1/1.000'lik imar planları süratle gözden geçirilmelidir. Planlar nüfus artışına ve değişim ihtiyaçlarına göre makul sürelerde revize edilmelidir. Köklü değişiklikler ve genişleme en az 20-30 yıllık olacak şekilde olmalıdır. Her şehrin tarihi, topografik, coğrafik ve ekonomik durumları dikkate alınmalıdır.
 - I. İstanbul, Ankara, İzmir gibi iller daha çok ilim, kültür ve sanat merkezleri olarak planlanmalıdır.
 - II. Şehirlerin 1/25.000, 1/5.000, 1/1.000 planları yapılmalı makul sürelerde revize edilmeli sık sık tadilatlar yapılmamalıdır.

- III. Sık sık parsel bazlı plan tadilatlarından kaçınılmalıdır. Hak kaybına ve haksızlığa sebep olmaktadır Şehirler planlanırken; gelecek 50 yılı dikkate alarak planlamalıdır.
- IV. Şehirlerin muhtemel gelişmeleri için üst marjlar kullanılmalıdır.
- V. Özellikle Büyükşehir statüsü gereği köyler mahalle olarak kabul edildiği için şu ana kadar köylerin planlaması ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu çerçevede köylerin de imar planlarının yapılması gerekir.
- d. İmar planları ve parselasyonlar yapılırken, hakkaniyete önem verilmeli, kimsenin hakkı yenmemeli, kimse mağdur edilmemeli, adil olunmalıdır.
- e. Büyükşehirlerde ve nüfusu 150.000'den fazla olan yerleşim yerlerinde TOKİ plan yapmamalıdır. Büyük şehirler hariç, diğer alanlarda bölgesel planlar yapılabilir. Ancak bu planlar şehrin büyüklüğünü bozmamalıdır.
- f. Şehirlerin doğal ve tarihi dokusunun korunmasına azami özen gösterilmelidir.

- g. Eskiyeñ şehri özüne uygun ve omurgayı bozmadan yenilenmelidir.
- h. Şehirlerin imar ve deprem haritaları tamamlanmalıdır.
- i. Tek merkezli ve çarpık yapılaşmaya izin verilmemelidir.
- j. Gecekondu yapana ilk etapta para cezası, yıkmazsa hapis cezası ve ayrıca seçme seçilme hakkından mahrumiyet cezası verilmeli, cezalar caydırıcı olmalıdır.
- k. Tarımsal araziler heba edilmeden yatay şehirleşme planlamasına özen gösterilmelidir. Tarım alanlarının imara açılmasında TOKİ'nin devreye girmesi uygulamasına son verilmeli, tarım ve orman özelliğini kaybetmiş alanların ilgili bakanlık tarafından bu statüden çıkarılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Arsa alternatifi olmayan bölgelerde dikey yapılaşma olabilir. Ancak kat yüksekliğinin baştan bölge için belirlenmesi gereklidir.

- l. Estetik ve şahsiyetli bir şehir oluşturulmalıdır. Bu konu yukardaki maddeye bağlı olmadan yazılmalı ve şahsiyetli şehirden ne kastediliyor ortaya konmalıdır.
- m. Deprem riski taşımayan binalar ile özellikle devlet binalarının yıkımına son verilmeli, yenileme, onarım, tadilat yoluna gidilmelidir.
- n. Küçük esnafı olumsuz etkileyen AVM'ler çok sıkı kontrole tabi tutulmalı, mümkün olan yerlerde şehir dışına taşınmalı; İstanbul ve Ankara gibi şehirlerde yeni AVM'lere izin verilmemelidir.
- o. Okullarda, yeterli oyun alanları ve spor tesisleri mutlaka yapılmalıdır.
- p. Şehirlerde görkemli rekreasyon alanları ve yeni spor tesislerinden kaçınılmalı, yapılırken lüzumsuz ve israfa kaçan imalat ve inşaatlardan uzak durulmalıdır.

3. Kentsel Dönüşüm

- a. Kentsel dönüşüm gelecek şehirlerin ve yerleşim yerlerinin inşasında bir fırsat olarak ele alınmalıdır.
- b. Kentsel dönüşümler amacına yönelik yapılmalı, binasal ve rantsal dönüşüm esas alınmamalıdır.

Kentsel dönüşüm daha çok kentsel dönüşümden ziyade parsel bazlı bina yenileme olarak yürütülmüş, apartmansal dönüşüm olmuştur. Bu durum yoğunluk artışına sebep olmuştur.

Dönüşüm alanlarında ortaya çıkacak rantın yine buralarda oturanların istifade edeceği bir şekilde çözüm üretilmelidir.

- c. Kentsel dönüşüm, önce şehrin dokusu dikkate alınmalı, adil biçimde yapılmalı, ranta dayalı bir yapılaşmaya izin verilmemelidir.
 - I. Kentsel dönüşüm, rant odaklı değil, adil olmalı. Şehirlerin mimari inşası, tabii ve tarihsel dokuya uygun olarak yapılmalıdır.

- II. Kentsel dönüşümün en önemli hedefi alt yapısı hazır arsa üretmek olmalıdır. Mevcut arsaların tevhit veya parselasyonu şehre sadece çok kısa bir süre için pansuman tedavi etkisi yapar. Ancak asıl sorunu ortadan kaldırmaz.
- d. Yatay mimari benimsenmekle beraber, büyük şehirlere özellikle İstanbul'a göçü önleyecek tedbirler alınmalıdır.
 - I. Arsa alternatifi olmayan bölgelerde dikey yapılaşma olabilir. Ancak kat yüksekliğinin baştan bölge için belirlenmesi gereklidir.
 - II. Büyükşehirlere göçün önlenmesi için hükümetlerin yaygın kalkınma modelinin benimsenmesi gerekir
 - III. Nüfusun büyükşehirden kırsal, köy ve doğal yaşam alanlarına kaymasını temin etmek için iş alanları, ulaşım, sağlık ve eğitim alanları bakımından yeniden planlanmalı, gerekirse şehirlerin yakınında bu tür doğal yaşam alanları oluşturulmalıdır. Bu bölgelerin imar planlarında plan tadilatları yapılmalıdır. Plan hedefleri en az 50 yıl korunmalıdır.

- e. Nüfusun belli alanlarda yoğunlaşmasının önüne geçilmelidir.
- f. Öncelikle de binasal yenilemeden ziyade kentsel dönüşümü merkeze alıcı bir mevzuat oluşturulmalıdır.
- g. TOKİ'nin bilhassa büyük şehirlerde plan yapip uygulaması usulünden vaz geçilmesi gerekmektedir
- h. Parsel bazlı veya ada bazlı planlamadan ziyade mümkün olduğunca İl/İlçe bazlı veya mahalle bazlı planlar yeniden yapılarak, şehrin özüne uygun ve omurgayı bozmadan şehrin bütünlüğü korunmalıdır
- i. Dönüşümde bankalara veya uygun kuruluşlara paylar verilerek vatandaşa faizsiz kredi verilmesi yönünde alternatif çalışmalar yapılmalıdır.
- j. Var olan kanun, kentsel dönüşüm yasasına dönüştürülmeli, kapsayıcı ve adil bir yasa fikrinden hareket edilmelidir.

- k. Kentsel dönüşümün haksız kazanç kapısı olmasına izin verilmemelidir.
- l. İnsanlarımız sadece çok katlı binalara mahkûm edilmemelidir.
- m. Sosyal boyutu göz ardı edilip, mahalle kültürü yok edilmemelidir.

4. Sosyal ve Kültürel

- a. Şehirler insan merkezli olmalıdır.
 - I. Şehirleşme sorunları için sosyal politikalar geliştirip, uygulanmalıdır.
 - II. Yöre insanının belediye ile bütünleşmesi sağlanmalıdır.
 - III. Kent halkının ve dezavantajlı grupların toplum hayatına tam katılımını sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.
 - IV. Kentin; ekonomik, sosyal, kültürel ve sportif aktiviteleri için gerekli alt ve üst yapı donanımları hazırlanmalıdır.

Şehirler kültürel kimliğimize, ahlaki ve manevi değerlerimize uygun inşa edilmelidir. Şehrin (5 km. 10 km.) dışında şehir bahçeleri tesis edilmeli ve insanlar buralarda bahçe ziraatı yapabilmelidir.

Şehrin 10 km. dışında ormanlık alan oluşturarak şehrin havasının yaşanabilir olması sağlanmalıdır.

- b. Teras ve balkon tarımı teşvik edilmelidir.
- c. Büyükşehirlerde nüfusun şehir alanlarının dışına taşınması için;
 - I. Zirai alanlar/tarım alanları oluşturulmalıdır.
 - II. Küçük Sanayi alanları oluşturulmalıdır.
 - III. Eğitim, sağlık ve spor yatırımları yapılmalıdır.
 - IV. Kültürel yatırımlar yapılmalıdır.
- d. Şehirlerin inşasında koruyucu ve kalkınma odaklı sosyal politikalar ve belediyecilik hayata geçirilmeli, aile ve çocuk dostu şehircilik anlayışı benimsenmelidir.

- I. Dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını karşılamada Belediyeler ile STK'ların birlikte işbirliği yapmaları sağlanmalıdır
 - II. Koruyucu sosyal politikaların geliştirilmesi, doğuş sebeplerinin giderilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
 - III. Sosyal sorunların çözümünde bilim adamları seferber edilebilmeli, akademik çalışmalara önem verilmelidir.
 - IV. Üniversiteler ve yasal yönetimlerin arasında işbirliğinin temini için bürokratik ve yasal engeller ortadan kaldırılmalıdır.
- e. Şehrin dezavantajlı kesimlerine ve sosyal gruplarına yönelik hizmetler benimsenmelidir.
- I. Muhtaç sosyal grupların korunmasına yönelik sosyal politikalar geliştirilmelidir.
 - II. Değişik psiko-sosyal yüklerin ortaya çıkmasında muhtaç insanlara geniş kapsamlı, çok maksatlı maddi ve manevi destek ve danışmanlık hizmetleri sunulmalıdır.

- III. Toplumda sosyal bütünleşmeyi ve sosyal tekâmülü oluşturmak için ahlaki ve sosyal sorumluluk duygusunu geliştirilmelidir.
- IV. Sosyal ahlak esaslarının toplumda geçerlilik kazanması yönünde sosyal-pedagojik faaliyetlerde bulunulmalıdır.
- f. Şehrin geleceği medeniyetin geleceği olarak ele alınmak suretiyle mahalle kültürü, komşuluk ve insani ilişkiler, geleneksel mimari kültürümüz korunmalı ve geliştirilmelidir.
- g. Şehrin imarında ve dönüşümünde kültürel farklılıklar göz önünde tutulmalı, insani, evrensel ve İslami hassasiyetler gözetilmelidir.
- h. Ahlaki ve manevi boyut açısından da şehir, insanın ve toprağın bir rant olarak değil; Allah'ın bize bahşettiği bir kıymet/emanet olarak takdir edilmelidir.
- i. Şehirlerimizin eskiden var olan kimlikleri, nerede ise tamamen yok edilmiştir. Elde kalanın korunmasına özen gösterilmelidir.

- j. Yerel sosyal politikaların akademik zemini güçlendirilmeli, merkezî ve yerel sosyal politikaların çerçevesi belirlenmelidir.
- k. Yönetişim uygulamalarına geçilmeli, yerel aktörler arasında koordinasyon sağlanmalı, yerel sosyal politikalar bir bütünlük içinde icra edilmelidir.
- l. Merkezî yönetimin yerel temsilcileri kamusal sosyal yardımlara, belediyeler ise sosyal hizmetlere ağırlık vermelidir.
- m. Manevî kalkınma odaklı yerel sosyal hizmetler oluşturulmalıdır.

5. Yönetim, Personel ve Bütçe

- a. Belediyeler kaynaklar, ihtiyaçları karşılayan, sorunları çözen, verimliliğe, üretime ve istihdama yönelik projelere planlamalı, maliyetli popülist projelerden ve israftan kaçınmalı, verimlilik personel üzerinden de denetlenmelidir.
- b. Kaynaklar verimli şekilde kullanılmalı, belediyelerde cari harcama bütçenin %30'unu geçmemelidir.

- c. Belediyelerin; iktidar partilerinin değil, halkın belediyeleri olduğu bilinmeli ve partizanlık yapılmamalıdır.
- d. Belediye başkanı halkın temsilcisi olduğunu bilmeli, vatandaşın kendisine rahat ulaşımı için gerekli tedbirleri almalıdır.
- e. Belediye kaynakları ihtiyaçları karşılayan, sorunları çözen, verimliliğe, üretime ve istihdama yönelik projelere göre planlamalı, maliyetli popülist projelerden ve israftan kaçınmalı, verimlilik personel üzerinden de denetlenmelidir.
- f. Belediye başkanları yakınlarını, tanıdıklarını işe alarak belediyelerde çok fazla istihdam sağlamamalı, vasıfsız insanlar işe alınarak israfa ve verimsizliğe sebep olunmamalıdır.
- g. Belediyelerin giderlerinin büyük bir bölümünü personel ücretleri oluşturmaktadır. Belediyelerde iş yükü analizleri yapılarak norm kadro belirlenmeli ve bu kadronun haricinde popülist yaklaşımlarla eleman alınmamalıdır.
- h. Hizmet kalitesinin artırılması için belediye personeli eğitilmeli ve bilinçlendirilmelidir.

- i. Belediye personeli kanun ve kurallara uymalı, ama halkın sorunlarının çözülmesinde, kolaylaştırılmasında ve yardımcı olunmasında zaman zaman inisiyatif de kullanmalıdır.
- j. Belediyeciliğin asıl hizmet alanı olan temizlik ve altyapı birimleri sürgün yeri gibi addedilmemeli, temizlik ve altyapı hizmetlerinde çalışanlar teşvik edilerek ödüllendirilmelidir.
- k. Özellikle belediyeye ait araçların tahsis, kullanım, bakım ve onarımlarında israf yapılmamalıdır.
- l. Belediyeler mutlaka stratejik planlarını ve ona göre uygun bütçelerini yapmalıdır. (Master planlara uyulmalı, stratejik planlardaki hedefler tutturulmalı, stratejik planlar göstermelik olmaktan çıkarılmalı ve gerçekçi yapılmalı ve uygulanmalıdır.)
- m. İller Bankası İl ve İlçelerin alt yapı projelerini sadece finanse etmeli, yapım işini ilgili belediyelere bırakmalıdır.

6. Ulaşım, Trafik ve Eğitim

- a. Şehirlerde kısa, orta ve uzun vadeli ulaşım planları yapılmalı; ulaşım yönetimi tek merkezden yürütülmelidir.
- b. Yükseköğretimlerde “Ulaşım Fakültesi” kurulmalı, Ulaşım Mühendisliği, Trafik Mühendisliği bölümleri açılmalıdır.
- c. Trafik eğitim parkları yaygınlaştırılmalı, radyo ve televizyonlar ile reklam ve panolarda ulaşım ve trafik ile ilgili eğitici ve öğretici program ve uyarıcı afişlere yer verilmelidir.
- d. Şehir ve şehir içi yol planlamasında otopark yerleri belirlenmeli, bu yerler rantta feda edilmemelidir. Mevcut park ve okulların altları kapalı otopark haline getirilebilir.
- e. İnşaat ve oturma ruhsatlarında bina altları ve binaların alanı içindeki otoparkların amacına uygun kullanımı denetlenmelidir.
- f. Toplu taşıma, özellikle metro inşaatları hızlandırılmalıdır.

**MİLLİ GÖRÜŞ'ÜN
ADİL VE İLKELİ
BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI**

1. İşi ehline vereceğiz.
2. Bize emanet edilen paraya ve belediye mülküne, yetim malına sahip çıkar gibi sahip çıkacağız.
3. Hizmette partizanlık yapmayacağız.
4. Kapımızı herkese açık tutacağız.
5. Her konuda adaleti gözeteceğiz.
6. İsraf etmeyeceğiz.
7. Yemeyeceğiz ve yedirmeyeceğiz.
8. Hizmetlerde her işi kaliteli, hızlı, doğru ve estetik biçimde yapacağız.
9. Çalışmalarımızda önce ahlak ve maneviyat prensibini esas alacağız.
10. Herkesin derdi ile dertlenerek halkımızla bütünleşeceğiz.
11. Altyapı çalışmalarını tam bir koordinasyon içerisinde yaparak yapboz anlayışını ortadan kaldıracacağız.

12. Şehirlerimizin güzelliklerini, değerlerini koruyup, değerini ve yaşanabilirlik seviyesini artıracacağız.

13. Mesai mefhumu gütmeden gece-gündüz çalışarak devlet-millet kaynaşmasını öne alacağız.

14. İmar uygulamalarında hiçbir kimseye haksız rant sağlamayacağız.

15. Her hizmette halkın kültür değerlerini göz önüne alarak yerel kültürel değerleri koruyup, zenginleştireceğiz.

16. İlgiye ve desteğe muhtaç, engelliler, yaşlılar, muhtaçları koruyup, onların hayatlarını en iyi biçimde sürdürmeleri için projeler üreteceğiz.

17. Yöresel işsizliği önlemek ve istihdamı artırmak üzere şehirlerin atıl durumdaki imkân ve kaynaklarını harekete geçireceğiz.

**MİLLİ GÖRÜŞ'ÜN
YEREL YÖNETİMLERDEKİ
HEDEFLERİ**

1. Yönetim ve hizmet alanını mahalleye indirgeyerek “Yerinden Yönetim” anlayışını hâkim kılmak.

2. Hizmet kalitesini, özellikle temel hizmetleri tüm mahallelerde aynı oranda ve aynı zaman diliminde eşit ve adil bir şekilde yapabilmek için “Yerinden Tespit” uygulamasını başlatmak.

3. Belediye bütçesinin hizmet ve imkânlarının, mahallelerin nüfus yoğunluğuna, arazi büyüklüğüne ve ihtiyaçlarına göre dağıtılmasını sağlamak üzere “Yerinden Planlama” ilkesini uygulamak.

4. Her mahallenin kendisine özel farklı ihtiyaçlarını ve sorunlarını önem ve öncelik sırasına göre doğru bir şekilde tespit edip çözüm projeleri oluşturmak.

5. Yolsuzlukların önlenmesi, şeffaflığın siyasi ve ekonomik ilke olması, yoksulluğa sosyal destek sağlamakla yetinmeyip kaynak aktarılması ve kentin kendi kaynaklarıyla yerel kalkınmasını gerçekleştirmek.

6. Güçlü ve etkin denetimle yerel yönetimi kontrol altında tutmak. Farklılıkların barış içinde ve özgürce müzakere süreçlerine katılmasına kurumsal güvence sağlamak. Mahalleyi baskının değil özgürleşmenin mekânı yapmak için halkla birlikte siyaset ve çözüm üreterek bu çözümlerin birlikte uygulanması için “Yerel Yönetim” anlayışında farklılık oluşturmak.

7. Sosyal doku rehabilitasyonu ile kente aidiyeti güçlendirmek.

8. Kentsel bilginin serbest dolaşımını sağlamak, kentin kopuk parçalarını birleştirmek, bilgi üreten ve üretime katılan mahalleyi canlandırmak, iklim değişimi programını başlatmak üzere “Kent Entegrasyonu”nu gerçekleştirmek.

9. Tartışma, müzakere, mutabakat ve uzlaşmaya dayalı; karar süreçlerine tam katılım ve katkı odaklı bir yönetim anlayışı ile kentlerin o şehirde yaşayanlara ekonomik, siyasi ve toplumsal refah sunmasını amaçlayan “Refah Kenti” modelini ege-men kılmak.

10. Kentin sorunlarını genel bütçeye yük getirerek değil, kaynak bularak çözmek

11. Çatışma yerine diyalogu esas alan “Barış ve Huzur Siyaseti”ni hâkim kılmak.

12. Kentin merkezini oluşturan kentliler ile çevresini oluşturan kentin yeni sakinleri arasındaki uyumu sağlayacak “Uyumlu Kent Yönetimi” oluşturmak.

13. Kentin dinamizmini doğru okuyan insanlarla birlikte halkımıza hizmet etmek.

14. Kentlerimize, entelektüel sermaye, yatırım ve nitelikli işgücü akışına imkân sağlamak için kenti; eğitim, meslek, üretim ve başka alanlarda ulusal ve uluslararası düzeyde “Referans Şehir” haline getirmek.

15. Hobi bahçeciliğinin canlandırılması ve bu amaçla arsa üretilmesini sağlamak.

16. Kent eko-sisteminin korunması için kamuoyunu bilgilendirmek.

17. Yeraltı ve yerüstü sularının yönetimi için gerekli finans ve eğitim imkânlarını planlamak.

18. Kent ormanlarının artırılmasını ve yaşamın içine katılmasını sağlamak.

19. Yeşil gezi yollarını ve spor alanlarını her mahallede yaygınlaştırmak.

20. Kentin çeperlerinde “Ekolojik Köyler” oluşturmak.

21. Açık çiftlik pazarlarında organik tarım ürünlerinin doğrudan satışına imkân sağlamak, “Ekolojik Kent” modelinin hayata geçirmek.

22. Kentin düzenli olarak “Sosyal Nabız Ölçümü”nü yapmak.

23. Kentin sanayisinin yeniden yapılandırılması ve katma değeri yüksek üretime yönlendirilmesi maksadıyla “Endüstriyel Kent” anlayışını hâkim kılmak.

24. Uygun olan kentlerimizde, dünya turizm literatüründe kendisine yer bulacak bir konsepte sahip “Eski Şehir Bölgesi” oluşturmak.

25. Halkın kültür değerlerini yaşatacak ve koruyacak bir yerel yönetim anlayışını benimsetecek “Yerel Kültürlere Saygı”yı hâkim kılmak.

26. Termal enerji kaynaklarına sahip bölgelerimizde, termal ve doğal tedavi/rehabilitasyon hizmetleri sunacak, bölgenin kalkınmasını ve istihdamını sağlayacak “Termal Tedavi Merkezi” tesislerinin kurulmasını sağlamak.

27. Halkı yönetmek için değil, halka hizmeti ibadet sayan bir anlayışı hâkim kılmak.

28. Şehrin güzelliklerini, değerlerini, yaşanabilirlik seviyesini koruyan ve artıran çalışmalara öncülük yapan, engelleyici ve çıkar hesapları güdenlerin baskı ve dayatmalarına boyun eğmeyen bir yerel yönetim anlayışını uygulamak.

29. Bütün çalışmalarda manevi sorumluluk hisseden, şehrin kendilerine emanet edildiği şuurunda olan, her dara düşenin müracaat edeceği, doğumdan ölüme kadar vatandaşın her derdine duyarlılık gösterip halli için yakinen ilgilenen şehir-i emin bir yerel yönetim anlayışını yerleştirmek.

30. Kentlerimizin sadece fiziksel (mimari-inşaat) sorunlarını çözmek değil, aynı zamanda sosyal, kültürel ve ekonomik dayanışmayı ve toplumsal kaynaşmayı sağlamak.

31. Kentlerimizin resmi ve gayri resmi/sivil tüm maddi –manevi potansiyelini harekete geçirmek. Toplumun atıl potansiyelini gönüllülük esasıyla harekete geçirerek büyük bir sinerji üretmek için yerinden üretim anlayışını geliştirip yerleştirmek.

32. Her kentin sahip olduğu doğal kaynakların ülkenin ve o kentin sahiplerinin istifade edeceği şekilde optimum kullanımını ve kente özgü üretilen ürünlerin geliştirilmesini sağlayacak faaliyetleri planlamak ve üreten şehirler oluşturulması için gerekli çalışmalar yapmak.

33. Toplumda azımsanmayacak sayıda bulunan engellilerin karşılaştıkları engelleri ortadan kaldırmayı ve toplumla bütünleşmesini amaçlayan “Engelsiz Kentler” meydana getirmek.

34. Engellilerimiz başta olmak üzere, emekli ve yaşlılarımıza eşit muamele yaparak onlara itibar

kazandırıp, yaşamlarını bağımsız idame ettirme, toplumun bir parçası olma, toplum içerisinde üretken ve katılımcı birer birey olmalarını, tüketici olmaktan çıkıp üretici olmalarını, kendilerine güvenlerinin artmasını sağlayacak projeler geliştirmek.

ŞEHİRCİLİK ÇALIŞTAYI
KATILIMCILAR

1. MASA

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah AYDIN

(Oturum Başkanı) Hatay M. Kemal Üniversitesi

Ziyaeddin TOKAR

54. Hükümet Çevre Bakanı

Prof. Dr. Ahmet BİLGİN

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi E. Başkanı

Ahmet Münir ERKAL

Malatya Büyükşehir Belediyesi E. Başkanı

Süleyman CANAN

Kütahya Belediyesi E. Başkanı

Zeki BAŞARAN

Ağrı Belediyesi E. Başkanı

Veysel CANDAN

Konya Meram Belediyesi E. Başkanı

Mehmet ATMACA

İnşaat Yüksek Mühendisi

Ahmet YÜZBAŞIOĞLU

Makine Yüksek Mühendisi

2. MASA

Doç. Dr. Hasan Hüseyin TAYLAN

(Oturum Başkanı) Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Yusuf ADIGÜZEL

İstanbul Üniversitesi

Mustafa ÖZKAFA

Konya Büyükşehir Belediyesi E. Başkanı

Mustafa SOYDABAŞ

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi E. Genel Sekreteri

Mehmet PAMUKSUZ

Ankara Büyükşehir Belediyesi

E. Kentsel Dönüşüm Uzmanı

Ali İhsan GÜNDOĞDU

İnşaat Yüksek Mühendisi

Dursun Ali DÜZENLİ

İnşaat Yüksek Mühendisi

Fesih BİNGÖL

İnşaat Mühendisi

3. MASA

Prof. Dr. Mehmet ŞEKER

(Oturum Başkanı) Dokuz Eylül Üniversitesi

Lütfi YALMAN

Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Muzaffer BAYDAR

Çevre Bakan E. Müsteşarı

Enes ALUÇ

Mimar

Semih AKŞENER

Mimar

Mümin ÖZCAN

Yazar

Lütfi BERGEN

Yazar

4. MASA

Prof. Dr. Ali SEYYAR

(Oturum Başkanı)

Yılmaz BAYAT

Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Dr. Sermet BAŞARAN

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

E. Bakan Müşaviri ve Yerel Yönetim Uzmanı

İsrafil BAYRAKÇI

Saadet Partisi Engelli Koordinasyon Başkanı

Mustafa KURDAŞ

Milli Gazete Genel Yayın Yönetmeni

5. MASA

Prof. Dr. İbrahim Halil SUGÖZÜ

(Oturum Başkanı) Şırnak Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Bedrettin KESGİN

Yalova Üniversitesi

Burhan ÖZFATURA

İzmir Büyükşehir Belediyesi E. Başkanı

Fethullah ERBAŞ

Van Büyükşehir Belediyesi E. Başkanı

Yahya BİLGİN

Yerel Yönetimler STK Temsilcisi

Fatih ŞAHBAZ

Sincan/Plevne Mahallesi Muhtarı

--

Enes YILMAZ

Raportör

Ali Ekber METE

Raportör